

מן התלמוד

סדר מועד,
מסכת ראש השנה, דף י"ד

לעולם הלכה כדברי בית הלל, והרובה לעשות כדברי בית שמאי עושה, כדברי בית הלל עושה. מקולי בית שמאי ומקולי בית הלל - רשע. מחומרי בית שמאי ומחומרי בית הלל - עליו הכתוב אומר (קהלת ב', י"ד) והכסיל בחשך הולך. אלא אי כבית שמאי בקוליהו ובחומריהו, אי כבית הלל בקוליהו ובחומריהו.

ב בקוליהו - בקולות שלהם
(- בדברים שהם מקלים בהם)
בחומריהו - בחומרות שלהם
(- בדברים שהם מחמירים בהם)

הסבר: לפני שנפסקה הלכה כבית הלל, יכול היה כל אדם לנהוג או כבית שמאי או כבית הלל, ובלבד שיעשה כמותם בכל הדברים, הן להקל והן להחמיר. מי שנוהג כשניהם להקל הוא רשע, ואילו מי שמחמיר כשניהם הוא כסיל.

על המפה | כפר פינס

היישוב כפר פינס הוקם בשנת תרצ"ג (1933) בידי עולים ממרכז אירופה, על אדמות שהקצתה לכך הקרן הקיימת. בשנים הראשונות סבלו המתיישבים מקדחת, כמו שאר תושבי האזור, וכן מטענות של הבדואים על בעלות הקרקע. בשנת 1936 הונחה ביישוב אבן פינה לבית כנסת ובית ספר. האדמו"ר החלוץ, רבי ישעיהו שפירא, התיישב בכפר פינס בשנת 1942. עשרות משקים של עולים חדשים הצטרפו למושב בשנות החמישים, ובשנת 1960 הוקמה אולפנת כפר פינס, המכונה "אם האולפנות". כיום גרים ביישוב למעלה מאלף תושבים.

בתים בכפר פינס
(Wikipedia, Amirki)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ, ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם.

תלמוד ישראלי - מפגישים דורות
מחברים עולמות.

סדר מועד | מסכת ראש השנה, דף ח' - י"ד
פרשת וירא | ו"א - ו"ז (בחסון 17-23 לאוקטובר)

דף ח': א' בתשרי - ראש השנה

בא' בתשרי חל ראש השנה, יום הדין של כל העולם. **כל שנה שביעית היא שנת שמیטה ואסור לחרוש ולזרוע בשדות.** מאיזה תאריך סופרים את השנים? מא' בתשרי. בכל א' בתשרי שעובר, סופרים שנה נוספת, עד שמגיעים לשנה השביעית. גם שנת היובל מתחילה בראש השנה. **מהי שנת היובל?** התורה מצוה לספור חמישים שנים. כשמגיעים לשנה החמישים - אין חורשים ואין זורעים, כמו בשנת השמיטה, ובנוסף לכה, ביום הכיפורים של שנת היובל, היו תוקעים בשופר בבית דין, וכל העבדים היהודיים חזרו לבתיהם.

דף ט': תוספת יום הכיפורים, שבת יום טוב

קדושת יום הכיפורים מעט לפני כניסתו. **מצוה זו נוהגת גם בערב שבת ובערב יום טוב,** ולכן, צריך להיזהר לא לעשות מלאכה, כבר לפני שקיעת החמה. **כמה זמן לפני שבת יום טוב צריך להוסיף את ה"תוספת"?** ה"משנה ברורה" כותב, שבתלמוד אין כתוב כמה זמן צריך להיות ה"תוספת" הזו, אך ברור שאין צריך להוסיף יותר משלוש עשרה דקות.

דף י': ראש השנה בא' בתשרי

ה' ברא את העולם במשך שישה ימים וביום השביעי נברא אדם הראשון. **רבי אליעזר אומר, שאותו יום שיש בו א' בתשרי,** הוא יום ראש השנה שנקבע להיות יום הדין, שבו הקב"ה דן ושופט את כל בני האדם ואת מעשיהם. **מדוע דוקא ראש השנה נקבע להיות יום הדין? מפני שבא' בתשרי אדם הראשון חטא ואכל מעץ הדעת,** ובאותו יום הוא שב בתשובה והקב"ה מחל לו על חטאו. מפני כך קבע הקב"ה, שבכל הדורות יהיה ראש השנה יום הדין, בו בני האדם יעמדו למשפט לפניו. בראש השנה קובע הקב"ה מה יקרה עם כל אדם בשנה הבאה. בראש השנה קבע הקב"ה, שאמיליו ששורה אמנו היא עקרה שאינה יכולה ללדת, בכל זאת יולד לה בן, הלא הוא יצחק אבינו ע"ה. לכן בראש השנה קוראים פסוקים מפרשת וירא, "וה'פקד את שרה", ששורה ילדה בן.

דף י"א: חודש ניסן

יצחק אבינו נולד בט"ו בניסן, היום הראשון של חג הפסח, ואחרי מאה ושמונים שנה הוא נפטר בשביבה טובה באותו יום בדיוק, בט"ו בניסן.

מה עוד ארע בניסן? **עשר המכות שהביא הקב"ה על המצרים,** התחילו בחודש איר, ושנה אחר כך, בחודש ניסן, יצאו בני ישראל ממצרים והשתחררו מעבדותם של המצרים. בחודש ניסן יש גם לילה מיוחד; הלא הוא **ליל הסדר.** לילה זה נקרא גם "ליל שימורים", מפני שהקב"ה ישב ושמר, חיפה, מתי כבר יגיע הלילה הזה שבו הוא יוציא את בני ישראל ממצרים וכן יקים את הבטחתו לאברהם אבינו, שבני ישראל לא ישארו במצרים לעולם. בלילה הזה יש שמירה מיוחדת בעולם, ואין צורך לפחד ממזיקים. בחודש ניסן יש גם ברכה מיוחדת, "ברכת האילנות". מי שבחודש ניסן רואה אילן פרות מלבב, מברך **"ברוך... שלא חסר בעולמו כלום ובא בו בריות טובים ואילנות טובות להנות בהם בני אדם"**.

חברותא

מתפללים

לפניכם אירוע שעור דיון סוער:

דני בן 21 והשתחרר עכשיו מהצבא. הוא הודיע להוריו ולאחיו כי הוא וכמה חברים מהצבא החליטו לחיות כמו החלוצים של פעם - הם רוצים למצוא איזה מקום מרוחק ומבודד בגליל, בשומרון או בנגב, לחיות באוהלים, לקנות עיזים וכבשים, להיות רועי צאן, להקים חוות סוסים ולחיות חיים טבעיים ופשוטים. הדברים הללו עוררו דיון סוער במשפחה.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שעם כל הכבוד לדני, החיים זה לא 'סרט' של פעם. קודם כל עליו ללמוד מקצוע, להתפרנס, לבסס את חייו ולהתפתח מקצועית. רק אחר כך, כשיתחתן ויהיה מבוגר יותר, יחליט עם אשתו היכן לגור ואיך לחיות, אבל עכשיו זו החלטה לא נכונה ולא בשלה לגיל הזה. לדעתם דני 'חי בסרט' ועושה טעות.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה אמרו שדני הוא בוגר ואחראי, ואם זה חלום חייו לחיות כך, וזו הבחירה שלו - אז יש לכבד אותה. זכותו של כל אחד להחליט היכן גור ומה יהיה אורח חייו.

ו...מה?
עצתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il עם שם משפחה ועיר מגורים תחת הנושא "דילמה"

★ | מן ההסטוריה

הקמת "הפועל המזרחי"

"הפועל המזרחי" הייתה תנועה פוליטית ציונית-דתית, שקמה בעקבות חילוקי דעות אידיאולוגיים עם תנועת המזרחי. מייסדי התנועה היו שמואל חיים לנדוי, נתן גרדי ושלמה זלמן שרגאי, ומנהיגה היה חיים משה שפירא. הפועל המזרחי קמה בשנת 1922, ובניגוד לתנועות המזרחי שהתמקדה בציונות המדינית, שמה דגש על פעילות חלוצית ותרבותית ברוח "תורה ועבודה". שמואל חיים לנדוי קרא להקמת התנועה "המרד הקדוש". ל"הפועל המזרחי" הצטרפו פועלים דתיים שעבדו בעבודות כפיים שונות בארץ ישראל, ולא השתלבו בתנועות הפוליטיות האחרות. בשנת 1956 התאחדה הפועל המזרחי עם המזרחי.

חקלאי תנועת הפועל המזרחי עובדים בכפר הטמפלרים (יילהלמה (אוסף) התצלומים הלאומי, KLUGER ZOLTAN)

חמד* של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

אדמו"ר

אדמו"ר הוא ראשי תיבות של "אדוננו מורנו ורבנו". כך מכונה הצדיק העומד בראש קהילה חסידית, שבדרך כלל נקרא על שם מקומו, כמו האדמו"ר מגור, האדמו"ר מבעלז וכדומה. כינויים אחרים למנהיג חסידי הם "הצדיק" ו"הרבי".

רוצים להצטרף למאות אלפי לומדי הדף היומי?

להיות ממובילי לימוד הורים וילדים בקהילתכם או להעביר

שיעור שבועי עם חומר איכותי?

יש לנו פתרון בשבילכם! 'התלמוד הישראלי' - סוגיות מהדף היומי בעברית פשוטה להבנה, שאפשר ללמוד עם הילדים. כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי האיש הרוכב על הסוס ומה היה כינויו?
- 2 מי הדמות בתמונה על השולחן ואיך קשורה לדמות?
- 3 היכן התגוררה הדמות?
- 4 איזה ספר היא כתבה?
- 5 באיזה בנק היא עבדה?

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

מי אני?

1. היה אדמו"ר בפולין.
2. עסק רבות בחינוך ילדים וכתב ספרים בנושא.
3. נספה בשואה.
4. לאחר השואה נמצאו דרשותיו טמונות בתוך כד והוצאו לאור.
5. אחיו היה "האדמו"ר החלוץ".

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של התלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260 ה'ת"ת	5258 ה'תרנ"ח	4900 ה'רמ"ב	4800 רש"י	4650 רבי סעדיה גאון	4260 ימי הביניים
2019 שנת סיום הש"ס ללומי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 הרב אריה לזין	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

סדר מועד | מסכת ראש השנה, דפים י"ב - י"ד

דף י"ב: ראש השנה למעשר

ראש השנה הוא גם "ראש השנה למעשר".

מעשר: יש מצוות תרומות ומעשרות. מכל הפרות צריך להפריש תרומה ולכון ומעשר ללוי.

יש גם מעשר שנקרא "מעשר שני" - מפרישים חלק מהפרות ואוכלים אותם בירושלים.

יש גם "מעשר עני" - מפרישים חלק מהפרות ונותנים אותם לעניים.

"מעשר עני" מפרישים בשנה השלישית שאחרי שנת השמיטה ובשנה השישית שאחרי השמיטה. בשנים האחרות מפרישים "מעשר שני".

עכשיו אנו מבינים היטב, שראש השנה קובע מתי מתחילה שנה חדשה לגבי מעשרות, כדי לדעת אם צריך להפריש מעשר שני או מעשר עני.

דף י"ג: "איסור חדש"

אין לאכול מהתבואה החדשה שגדלה בשדה, עד שיקריבו בבית המקדש את "מנחת העומר".

זה נקרא "איסור חדש", שאסור לאכול מהתבואה החדשה.

את "מנחת העומר" הקריבו ביום השני של חג הפסח, בט"ז בניסן, ומיד עם הקרבת "מנחת העומר" מותר היה לאכול מן התבואה החדשה. היום, שאין לנו בית המקדש, מותר לאכול מן התבואה החדשה רק בסוף יום ט"ז בניסן.

הפעם הראשונה שבני ישראל הקריבו מנחת העומר היתה כשהם נכנסו עם יהושע בן נון לארץ ישראל. ביום י' בניסן באו לארץ ישראל, ובמשך חמישה ימים היה אסור להם לאכול מן התבואה, כי היא תבואה חדשה ועוד לא הגיע זמן הקרבת העומר. לכן, במשך חמישה ימים אכלו מהמזון שנותר להם, וביום ט"ז בניסן הקריבו מנחת העומר ואכלו מתבואת הארץ.

דף י"ד: ראש השנה לאילנות

ט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילנות.

לראובן יש פרדס ובו עצי תפוזים. ראובן קטף פירות רבים ומיד הלך אל הרב שיבוא להפריש תרומות ומעשרות מן התפוזים.

עמד הרב ליד ארגזי התפוזים, הפריש תרומה לכוהן, מעשר ראשון ללוי, ואחר כך שאל את ראובן: "מתי חנטו התפוזים? מתי הם התחילו לגדול?".

שאל ראובן: "מה זה משנה?".

ענה הרב: "אם התפוז התחיל לגדול לפני ט"ו בשבט, הוא שייך לשנה הקודמת וצריך להפריש "מעשר שני", ואם הוא חנט אחר ט"ו בשבט, הוא שייך לשנה הזו וצריך להפריש "מעשר עני".

אמר ראובן: "הבנתי. ט"ו בשבט קובע את מספר השנים לגבי האילנות, האם אגחנו בשנה שצריך להפריש מעשר שני או בשנה שצריך להפריש מעשר עני".

דבר תורה

בבריתם מסדום הנחרבת, מביטה אשת לוט לאחור ונענשת בכך שהיא קופאת במקומה ונהפכת לנציב מלח.

מה כל כך רע בכך שהיא הסתכלה לאחור, ומה הקשר לעונש אותו קיבלה?

מבטה של אשת לוט לאחור הוא הסתכלות על העבר, על מה שהיה. אין ספק שלימוד מטעויות הוא חשוב, אך לעיתים ההסתכלות עם מה שהיה עלולה להוביל לייאוש, לאכזבה ולהקפיא אותך במקום. צריך לדעת ללמוד מן העבר אך באותו האופן חשוב גם לדעת לשחררו. המבט לאחור ותחושת ההחמצה עלולים למנוע מהאדם להבחין בהזדמנויות הנפלאות שמתחדשות לפניו, וכך הוא נשאר במקום. לכן, מבטה של אשת לוט לאחור הקפיא אותה במקומה ומנע ממנה את האפשרות להתקדם קדימה.

חידה!

למדנו בעלון על שרה שהייתה עקרה ונפקדה בראש השנה. זהו את הנשים הבאות בתנ"ך שהיו גם הן עקרות ונפקדו:

1. התפללה במשכן שה' ייתן לה בן, והבטיחה להקדיש אותו לעבודת ה'.

2. נביא הבטיח לה בן, וכאשר אותו ילד נפטר - החזיר אותו לתחייה.

3. התפללה עם בעלה לבן, וזכתה בתאומים.

4. אמרה לבעלה שאם לא יהיו לה בנים, תמות.

(ט"ט יולדט יולדט
יולדט יולדט יולדט)

שאלות השבוע

1. מה יש בשנת היובל שאין בשנת שמיטה?

2. איזו ברכה מברכים בחודש ניסן?

3. מתי מותר לאכול מהתבואה החדשה?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.* בפיקוח רואה חשבון

תלמוד ישראלי

בחסות חברת MEDISON

Talmudisraeli@Medison.co.il

טל: 03-9250225 פקס: 03-9265608

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון

מנהל חינוכי ועורך: אבי רט

יו"ר חבר הנאמנים: רוח חיים פרייליכמן

משרד
ההשכלה
הגבוהה
והמשלימה

וידענות ספרים

תלמוד ישראלי
מדף חינוכי לילדים